

Duizendkankerziekte bij walnoot

Menno Boomsluiter, Nederlandse Mycologische Vereniging.

Een nieuwe schimmelziekte die walnootbomen aantast, is in 2013 in Italië aangetroffen op twee verschillende soorten walnootbomen. De schimmelziekte staat bekend als de (vrij vertaald) duizendkankerziekte. De ziekte wordt veroorzaakt door een schimmel die verspreid wordt door bastkevers. De verspreiding gebeurt op dezelfde wijze als bij de iepziekte. De kever draagt sporen van een geïnfecteerde boom mee naar een volgende boom, waar, nadat de kever een gaatje in de bast van een tak gemaakt heeft, deze wordt geïnfecteerd. Bij de aangetaste bomen vergelen en verwelken de bladeren aan takken die daarna afsterven. Rond de aantastingen, die de kevers veroorzaken, worden grote zogenaamde kankers gevormd. De ziekte is hiernaar genoemd. De bomen sterven binnen 2 tot 4 jaren af.

Het gaat om een van oorsprong Amerikaanse ziekte. Deze is in 2008 voor het eerst beschreven. Toch is zeker dat de ziekte sinds het midden van de negentiger jaren van de vorige eeuw veel slachtoffers heeft gemaakt. Eerst werd nog gedacht aan een nieuwe ziekte die van elders de Verenigde Staten binnengekomen zou zijn. Inmiddels is gebleken dat het om een voor de V.S. van oorsprong inheemse schimmel en inheemse bastkever gaat. De schimmelziekte (*Geosmithia morbida*) en de bijbehorende bastkever (*Pityophthorus juglandis*) leven van nature op de in het zuidwesten van de Verenigde Staten en het noorden van Mexico voorkomende Arizona walnoot (*Juglans major*). Ze leveren daar weinig tot geen schade op aan deze boom. Het is aannemelijk dat door transport de kever elders in het westen van de Verenigde Staten terecht is gekomen en daar op verwante soorten walnoot een gedekt tafeltje vond. De bastkever is reeds uit de vijftiger jaren van Californië bekend. Waarschijnlijk is er een latentieperiode geweest waarin de kevers zich hebben aangepast aan verwante soorten walnoot. De ziekte werd immers pas zo'n 6 jaar geleden opgemerkt.

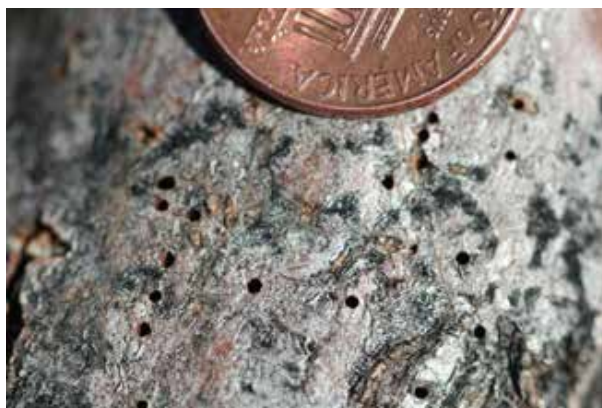
Voor de ecologisch en economisch belangrijke bosboom, de zwarte walnoot (*Juglans nigra*), is erg gevoelig. Deze sterft momenteel in grote aantallen af in de Verenigde Staten.

In Europa is de ziekte aangetroffen op de zwarte walnoot (*Juglans nigra*) en de walnoot of okkernoot (*Juglans regia*). De ziekte wordt in Italië verspreid door dezelfde kever als in de Verenigde Staten, de bastkever (*Pityophthorus juglandis*).

De Nederlandse Mycologische Vereniging is gevraagd op te letten op het voorkomen van deze tot op heden nog niet in Nederland aangetroffen ziekte. Verdachte bomen kunnen via exoten@mycologen.nl gemeld worden. Deze meldingen zullen worden doorgegeven aan het Team Invasieve Exoten.

Aangetaste walnoot. Foto: USDA dept. Forest Service

Gaatjes bastkever. Foto: USDA dept. Forest Service